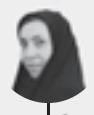
«کرونا» آبی؛ «آنفلوانزا» قرمز!

در پی شیوع ویروس آنفلوانزا مراجعه مردم به مراکز درمانی افزایش پیدا کرده است و داروخانه ها با کمبود دارو روبه رو شده اند

گزارش روز

الهام مهدیزاده
روزنامه‌نگار

کروناویروس یا سرماخوردگی یا آنفلوانزا؟ بعد از گذشت سه سال از حضور غافلگیرانه کرونا، این ویروس چموش با همه علائم و دردسرهایش، دیگر برای مردم، ناخوانده نیست. حالا مردم می دانند اگر سرفه، تب و دیگر علائم سرماخوردگی سراغشان آمد، باید بنا را بر کرونا بگذارند. برای دو سال، آمار کرونا و تعداد مبتلایان آن، برای همه ما بخشی از اطلاعات لازم و ضروری بود، تا جایی که در میان اخبار ریز و درشت روزانه، حتمانگاهی نیز به آمار تعداد مبتلایان کرونا می انداختیم. خوشبختانه از ابتدای سال، بیماری روند نزولی داشته است، اما این روند در چند روز اخیر و با افزایش تعداد بیماران دارای علائم سرماخوردگی، دستخوش تغییراتی شده است. چند روزی است که سه گانه کرونا، سرماخوردگی، آنفلوانزا با موجی از بیماران، سیستم درمانی مشهد را درگیر است. برهمین اساس تعداد مراجعه بیماران به درمانگاه ها و مطب های پزشکان به شکل شایان توجهی افزایش یافته است. مراجعه کنندگان با علائم مشابهی نظیر تب، گلودرد، سرفه و گرفتگی صدا مراجعه می کنند؛ علائمی که در سه بیماری کرونا و سرماخوردگی و آنفلوانزا مشترک است. از سوی دیگر، مردم در زمان شیوع کرونا بارها با کمبود دارو روبه رو شده بودند. حال و پس از گذشت چندین سویه کرونا، افزایش تعداد بیمارانی با علائم مشابه سرماخوردگی، سیستم درمانی مشهد را غافلگیر کرده است، آن چنان که سرم و داروهای آنتی بیوتیک به فهرست داروهای کمیاب این روزها افزوده شده است. اینکه با وجود تجربه چندین موج کرونا و گذر از آن، در پی افزایش تعداد بیماران، سیستم درمانی و توزیع داروی مشهد باز دچار تشنج می شود، قطعا به نوع مدیریت و برنامه ریزی مسئولان علوم پزشکی مرتبط است. به نظر می رسد که با شروع فصل پاییز و بازگشایی مدارس بعد از دو سال وقفه، باید احتمال افزایش بیماری هایی نظیر سرماخوردگی پیش بینی می شد و اقداماتی در این زمینه صورت می گرفت. آنچه می خوانید، روایت شهرآرا از درمانگاه ها و مراکز درمانی مشهد در روزهای اخیر است.

۱۵۰ بیمار در یک نوبت کاری

روی همه صندلی های درمانگاهی در محدوده بولوار هفت تیر بیمار نشسته، بیمارانی که نیمی از چهره آن ها را ماسک پوشانده است. چشم هایشان بی تاب است و رنگ به رخسار ندارند. جلو میز پذیرش، چند نفر منتظر ایستاده اند تا نوبت دریافت کنند. تعدادی از بیماران به دلیل شلوغی محوطه سالن انتظار، در خیابان و کنار جدول های پیاده رو منتظر ایستاده اند.

صدای سرفه های خشک گاه و بیگاه بیماران، سکوت سالن انتظار را می شکند. دکتر درمانگاه برای بیشتر بیماران سرم تجویز می کند؛ این را می توان از محتوای کیسه های دارویی که به بیماران در دست دارند، متوجه شد. آنتی بیوتیک آزیترومایسین، از دیگر داروهایی است که برای بیمارانی که گلودرد دارند، تجویز می شود. برخی از بیماران به توصیه پزشک، برای تسریع در روند بهبودی، در پی نمونه خارجی این دارو هستند اما نمونه خارجی آن جزو داروهای کمیاب این روزهاست.

پرستار درمانگاه به مراجعه زیاد بیماران اشاره می کند و می گوید: تعداد بیماران آن قدر زیاد شده است که فرصتی برای ناهار خوردن نداریم. دو روز قبل شیفت شب بودم. از ۸ شب که کارم شروع شد، تا ساعت ۸ صبح، ۱۵۰ بیمار داشتیم که همه علائم سرماخوردگی داشتند و پزشک برای آن ها سرم و داروهای تقویتی نوشته بود.

تکرار داستان سهمیه بندی سِرُم

با شیوع بیماری، دوباره زمزمه نبود سرم، از سوی متصدیان داروخانه ها به گوش می رسد. متصدی یکی از داروخانه های محدوده میرزا کوچک خان، نبود سرم در داروخانه را به افزایش تقاضا و سهمیه بندی شدن داروخانه ها مرتبط می داند. متصدیان داروخانه های بولوار کامیاب و خیابان علیمردانی نیز به افزایش مصرف سرم و نبود آن در شرایط فعلی اذعان می کنند.

برای پیدا کردن داروخانه های دارای سرم قندی با چند داروخانه تماس می گیریم. سه داروخانه در بولوار سجاد، معلم و هفت تیر از نبود سرم می گویند. متصدی داروخانه بولوار سجاد می گوید: در حال حاضر دو عدد سرم داریم؛ اگر نیاز ضروری دارید، باید خودتان را سریع تر به داروخانه برسانید.

یک شهروند مشهدی نیز از نبود سرم گلایه می کند و می گوید: امروز به هر داروخانه ای سر زدیم، نتوانستیم یک عدد سرم پیدا کنیم. بچه من دچار اسهال و استفراغ شده است و دکتر برای او سرم نمکی دکستروز و سدیم کلراید نوشته اما هرچه گشتیم، این سرم را پیدا نکردیم.

امروز به هر داروخانه ای سر زدیم، نتوانستیم یک عدد سرم پیدا کنیم. بچه من دچار اسهال و استفراغ شده است و دکتر برای او سرم نمکی دکستروز و سدیم کلراید نوشته اما هرچه گشتیم، این سرم را پیدا نکردیم

نبود داروهای آنتی بیوتیک کودکان

مهسا، شهروند مشهدی، از نبود داروی آنتی بیوتیک کودکان گلایه می کند و به گفته او در حال حاضر این دارو کمیاب شده است؛ این در شرایطی است که تعداد کودکان دارای علائم سرماخوردگی نیز همانند بزرگسالان در این چند روز افزایش یافته است.

این شهروند مشهدی می گوید: به چند داروخانه در محدوده بولوار سیدی رفتم و گفتند شربت کوآموکسی کودکان ندارند. در یک داروخانه گفتند تحریم های بیشتری علیه ایران اعمال شده است و اگر این شرایط ادامه پیدا کند، احتمالا در چند ماه بعد، برای شربت استامینوفن کودکان نیز دچار مشکل خواهیم شد.

او می گوید: بعد از چند بار مراجعه، دکتر یکی از داروخانه ها پودری داد و گفت چون شربت نیست، از آن استفاده کنم. پودر آنتی بیوتیک است که بهتر است با آبمیوه مخلوط شود تا بچه بتواند آن را بخورد. یکی دیگر از شهروندان نیز با اشاره به تعداد زیاد مراجعه بیماران به درمانگاهی در محدوده بولوار سرافرازان، می گوید: چند روز قبل با علائم سرماخوردگی به درمانگاه مراجعه کردم. از ساعت ۱۰ تا ۱۲ منتظر دکتر بودم. با وجود زیاد بودن تعداد بیماران و مراجعه زیاد مردم، فقط یک دکتر در درمانگاه حضور داشت.

آنفلوانزا یا کرونا؟

اسما مادر یکی از دانش آموزان کلاس اولی است. ظرف چند روز اخیر، دو فرزندش و خودش مبتلا به سرماخوردگی شده اند. آن طور که اسما می گوید، هفته گذشته، دخترش، هدیه، دچار علائم سرماخوردگی شد و پس از او فرزند پسر دوساله اش دچار تب شد. حالا خودش نیز از شب گذشته علائمی چون تب و سرفه دارد.

اسما باز شدن مدارس را دلیلی بر سرماخوردگی فرزندش ذکر می کند و می گوید: بچه من کلاس اولی است. معمولا بچه های کلاس اولی بلد نیستند از خودشان در برابر بیماری مراقبت کنند؛ به همین دلیل تعداد زیادی از بچه های کلاسشان الان درگیر بیماری شده اند.

او در ادامه می گوید: وقتی سن بچه های دانش آموز کم است، نمی توان توقع مراقبت از آنان داشت.

نگرانی این مادر دانش آموز مشهدی از نوع بیماری فرزندش است. اسما می گوید: شب اول که دخترم تب کرد، اورا فوری به دکتر بردم. دکتر شربت تب بر داد و گفت علائم سرماخوردگی است و با یک روز درخانه ماندن بهتر خواهد شد. اما الان سه روز گذشته است و تب بچه هنوز ادامه دارد. از دیشب نیز سرفه می کند. الان نگران این هستم که نکند کرونا گرفته باشد؛ چون تبش قطع نشد، اورا دوباره به دکتر بردم. دکتر دومی گفت چون زمان سرماخوردگی فرزندم طولانی شده، احتمالا به آنفلوانزا مبتلا شده است.

او از نبود تهویه مناسب در مدارس نیز گلایه مند است و می افزاید: صبح معمولا هوا کمی خنک تر است و به همین دلیل پنجره کلاس ها بسته است. هفته قبل بود که از معلم دخترم خواستم پنجره های کلاس را برای ساعتی بازکند اما در جواب به من گفت بچه ها سرما می خورند. آیا با این هوای آلوده بیشتر سرما می خورند یا هوای کمی خنک؟

شیوع آنفلوانزا در میان دانش آموزان، کم کم به گفته های پزشکان و توصیه های آنان در رسانه ها نیز رسیده است.

دو روز قبل، دکتر حمید عمادی، استاد دانشگاه شهید بهشتی، درباره افزایش آنفلوانزا هشدار داد. او در گفت وگو با یکی از خبرگزاری ها گفته بود: کرونا کنترل شده است اما اکنون شاهد شروع همه گیری آنفلوانزا هستیم.

او به بازگشایی مدارس نیز اشاره ای کرده و تنها راه جلوگیری از این موج آنفلوانزا را استفاده دوباره از ماسک دانسته بود.

بعد از ۲ سال، دوباره پنی سیلین

تفاوت در نوع داروهای پزشکان، دیگر نکته این موج سرماخوردگی است. پنی سیلین یکی از داروهایی بود که در دو سال گذشته و با حضور ویروس کرونا کم کم به فراموشی سپرده شد و پزشکان به دلیل ماهیت بیماری کرونا از تجویز پنی سیلین خودداری می کردند.

در این دوسال و با حضور کرونا، آنتی بیوتیک های دیگری با ماهیت ضدویروسی نظیر آزیترومایسین، جای خود را در نسخه های پزشکی بازکرد. با این حال و در چند روز اخیر، یکی از اقلام تجویزی از سوی پزشکان، پنی سیلین بوده است.

اینکه کرونا، آنفلوانزا یا سرماخوردگی در روزهای اخیر، مراجعات مردمی به درمانگاه ها را بیشتر کرده است، موضوعی است که باید مسئولان حوزه درمان به آن توجه کنند.

واکسن آنفلوانزا به روایت آمار

- ۵ تا ۷ روز — مدت زمان معمول درمان بیماری سرماخوردگی یا آنفلوانزا
- ۴۸ ساعت اول — مصرف داروهای مؤثر در این زمان می تواند شدت و درد بیماری را کمتر کند
- ۲ واکسن — بهتر است بین تزریق واکسن آنفلوانزا و کرونا فاصله باشد
- ۶ ماهگی — افراد از شش ماهگی به بعد به تزریق واکسن نیاز دارند
- نیمه آبان — زمان باقی مانده برای تزریق واکسن به گروه های پرخطر
- ۲۵۰۰۰۰۰ — نیاز سالانه کشور به واکسن آنفلوانزا

آنفلوانزا شایع شده است، نه کرونا

وضعیت ابتلا به کرونا در مشهد همچنان آبی است

پیگیری

تکتم جاوید | غیبت های مداوم دانش آموزان از مدرسه، کودکان از مهد کودک و بزرگسالان از محل کار، نگرانی از شیوع بیماری را افزایش داده و اولین تردیدها هم ابتلا به کروناست که عده ای را برای گرفتن تست پی سی آر راهی آزمایشگاه و تعدادی را پس از سرفه های فراوان برای گرفتن اسکن ریه، راهی مراکز درمانی می کند. اما دکتر محمد پهلوان، مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، شرایط این روزهای مهرماه را مانند سال های گذشته طبیعی می داند، افزایش ابتلا به کرونا یا شیوع آن را رد می کند و می گوید: بیماری شایع این روزها آنفلوانزاست و تعداد مبتلایان به کرونا افزایش نیافته است. شیوع این بیماری معمولا از ابتدای مهر و زمان بازگشایی مدارس تا آبان است؛ به همین دلیل به شهروندان توصیه می شود، واکسن آنفلوانزا را زودتر تزریق کنند.

وی به تعداد ۶۷ بیمار بستری در بخش های کرونایی اشاره می کند و ادامه می دهد: این افراد در مجموعه مراکز درمانی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی مشهد و با شرایط مشکوک و قطعی کرونایی بستری شده اند؛ ۱۶ بیمار کرونایی هم در حال حاضر در بخش مراقبت های ویژه بستری هستند. با همه این موارد، خدا را شکر همچون روزهای گذشته، هیچ موردی از فوت بر اثر ابتلا به کرونا گزارش نشده است و مشهد در شرایط آبی کرونا به سر می برد. البته افراد بسیاری با علائم مشابه به درمانگاه ها مراجعه می کنند.

دیگر نگرانی شهروندان بیمار، یافتن داروست که پهلوان، کمبود در این حوزه را تأیید می کند و با این جمله که «این مشکل، مقطعی و به دلیل افزایش تجویز دارو از سوی پزشکان است» می گوید: هم اکنون مشکل تأمین برخی داروها با تمهیداتی برطرف شده، اما بعضی دیگر، تولیدشان در کشور کاهش پیدا کرده است. به طور کلی، در زمان شیوع یک بیماری، به دلیل افزایش ناگهانی و تجویز چندده برابری برخی داروها، میزان تولید و توزیع دچار مشکل خواهد شد. به گفته وی، رفع کاستی ها در زمینه دارو چون در سطح ملی رخ داده است، زمان بر خواهد بود، ولی نگران کننده نیست.

رفع کاستی ها در زمینه دارو چون در سطح ملی رخ داده است، زمان بر خواهد بود، ولی نگران کننده نیست

مدیر روابط عمومی دانشگاه علوم پزشکی مشهد روش انتقال بیماری آنفلوانزا را مانند کرونا تنفسی اعلام کرده و مهم ترین روش پیشگیری از آن را رعایت فاصله، استفاده از ماسک در مکان های عمومی و شستن دست ها اعلام می کند. رئیس کمیته رسانه و اطلاع رسانی کووید ۱۹ دانشگاه علوم پزشکی مشهد درباره دستورالعمل های بهداشتی پیشگیری از بیماری های فصلی در مدارس و مجتمع های آموزشی بیان می کند: همه اقدامات پیشگیرانه بیماری کرونا برای آنفلوانزا نیز صدق می کند و باید رعایت شود. اتاق های بدون تهویه به سرعت باعث ابتلای سایر افراد می شود. تأکید ما استفاده از ماسک در مکان های سربسته و شلوغ است که در کاهش این نوع بیماری های فصلی مؤثر است. پهلوان یادآور می شود: با مشاهده اولین نشانه های بیماری در خود و فرزندتان از مراجعه به محل کار و فرستادن فرزند به مدرسه خودداری کنید تا انتقال دهنده زنجیره بیماری نباشید. دوره انتقال قطعی بیماری پنج روز است و ممکن است تا هفت روز هم ادامه پیدا کند و لازم است تا برطرف شدن علائم، پروتکل های بهداشتی را رعایت کنید.

به روایت آمار

سهم خراسان از بیمه در میانه جدول کشوری

مهاجرت به حاشیه شهرها، زندگی شهری، افزایش جمعیت سالمندی، ابتلا به بیماری های مختلف جسمی و روحی در اثر پیامدهای زندگی مدرن، خطر حوادث پیش بینی ناپذیر و بسیاری گزینه های دیگر سبب شده است که در عین بیشترشدن هشدارها و اطلاع رسانی، به دلیل گران شدن اقلام و خدمات درمانی و نیز سیر صعودی ابتلای بیماری ها، نیاز به حمایت های مالی دولتی برای خانواده ها بیش از پیش احساس شود.

یکی از مهم ترین چالش های زندگی کنونی، خطرات احتمالی جانی و مالی است که رفاه خانواده را متزلزل می کند؛ به همین دلیل، انتخاب بیمه برای خانواده ها به یک ضرورت و نشانه رفاه تبدیل شده است. از انواع بیمه ها همچون عمر که بگذریم، ابتدایی ترین بیمه، تأمین اجتماعی و سلامت است که با وجود تقاضای فراوان و در عین حال تخصیص بودجه دولت، همچنان بخشی از جامعه، از این گزینه رفاهی محروم هستند. بخشی از آمارهای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، به میزان افراد تحت پوشش این بیمه می پردازد و نشان می دهد استان خراسان رضوی در بین استان های کشور، در میانه جدول قرار دارد و هنوز بخشی از جمعیت این سرزمین از هیچ نوع پوشش بیمه ای برخوردار نیستند.

نسبت تعداد بیمه شدگان اصلی و تبعی بیمه تأمین اجتماعی به کل جمعیت

	سال ۹۸	سال ۹۹
کشور	۴۴/۸۲ درصد	۴۴/۰۴ درصد
خراسان رضوی	رتبه ۲۳ — ۳۶/۵۷ درصد	رتبه ۲۳ — ۳۶/۹۵ درصد
بوشهر	رتبه ۱ — ۷۳/۶۰ درصد	رتبه ۱ — ۷۱/۲۶ درصد

سهم بیمه شده اصلی تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی از کل بیمه شده ها

	سال ۹۸	سال ۹۹
کشور	۳۸/۵۲ درصد	۳۹/۱۳ درصد
خراسان رضوی	رتبه ۱۹ — ۳۶/۹۰ درصد	رتبه ۱۹ — ۳۷/۳۴ درصد
گیلان	رتبه ۱ — ۴۳/۲۵ درصد	رتبه ۱ — ۴۳/۲۵ درصد

سهم بیمه شده تبعی تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی از کل بیمه شده ها

	سال ۹۸	سال ۹۹
کشور	۶۱/۴۸ درصد	۶۰/۸۷ درصد
خراسان رضوی	رتبه ۱۳ — ۶۳/۱۰ درصد	رتبه ۱۳ — ۶۲/۶۶ درصد
سیستان و بلوچستان	رتبه ۱ — ۷۰/۲۵ درصد	رتبه ۱ — ۶۹/۶۵ درصد

تعداد بیمه شدگان اصلی و تبعی بیمه تأمین اجتماعی به کل جمعیت

	سال ۹۸	سال ۹۹
کشور	۴۴/۸۲ درصد	۴۴/۰۴ درصد
خراسان رضوی	رتبه ۲۳ — ۳۶/۵۷ درصد	رتبه ۲۳ — ۳۵/۹۵ درصد
بوشهر	رتبه ۱ — ۷۳/۶۰ درصد	رتبه ۱ — ۷۱/۲۶ درصد